

Stichting ZorgDier Nederland: veilig en verantwoord toepassen van huisdieren binnen uw zorglocaties

DOOR J.C.A. VAN SUMMEREN

Stichting ZorgDier Nederland is een landelijke kennis- en vrijwilligersorganisatie met als doel het verhogen van de levenskwaliteit van mensen die ziek zijn, een geestelijke beperking of een traumatische ervaring hebben. Dit gebeurt door structurele bezoeken aan cliënten met gekwalificeerde huisdieren. Zorgdierbezoeken hebben een therapeutisch karakter en vormen bij een aantal cliënten onderdeel van het behandelplan.

Foto: Dieren leveren een positieve bijdrage aan het welzijn van onder andere ernstig dementerende ouderen (foto Cees Mooij Dagblad de Gelderlander).

Zorgdierteams zijn speciaal opgeleide vrijwilligers die uw cliënten wekelijks bezoeken met hun huisdier. Zorgdierbezoeken worden op veilige en verantwoorde wijze georganiseerd. Zorgaanbieders worden ondersteund bij de opzet en ontwikkeling van hun eigen lokale zorgdierprogramma's.

ZorgDier hanteert internationale kwaliteitstandaards. Er wordt nauw samengewerkt met wetenschappelijke instellingen, onderzoeksbureaus, cliëntenorganisaties en zorgondernemingen om de effecten van zorgdierbezoeken bij verschillende cliëntenpopulaties te onderzoeken en de toepassingsmogelijkheden uit te breiden. Zo organiseert ZorgDier samen met de Centrale Cliëntenraad van AMC/De Meren en onderzoeksbureau AdSearch op 12 juni 2007 een conferentie over toepassingen van huisdieren in de psychiatrie.

Geschiedenis

De aanzet voor ZorgDier werd in 1999 gegeven toen oprichter Jan van Summeren een aantal mensen uit de wereld van de hulp- en geleidehonden verzocht samen met hem een nieuwe vrijwilligersorganisatie te bouwen. Zij wilden hun ervaring gebruiken om huisdieren op een bredere basis in te zetten in de zorgsector. In 2000 vond een haalbaarheidsonderzoek plaats. Al in 2001 werden de eerste Nederlandse vrijwilligers met hun huisdieren opgeleid en gecertificeerd. In 2003 werd Stichting ZorgDier Nederland opgericht. Door een serie wetenschappelijke onderzoeken, uitgevoerd door de Universiteit van Utrecht in opdracht van ZorgDier, werd het bijzondere effect van therapeutisch ondersteunende zorgdierbezoeken aangetoond. Op dit moment bezoeken tientallen gecertificeerde zorgdierteams op regelmatige basis zorginstellingen in Nederland.

Effecten van zorgdierwerk

De bekendste effecten van de interactie tussen mens en dier zijn:

- Verlaging van hartslag en bloeddruk en kalmerende werking (aantoonbare fysiologische effecten).

- Stimuleert de geestelijke capaciteiten zoals het geheugen en communicatieve vaardigheden.
- Stimuleert (met name bij kinderen) de ontwikkeling van het inlevingsvermogen in anderen.
- Heeft een positief effect op het gevoel van eigenwaarde: een dier is niet (ver)oordeeld.
- Helpt mensen te concentreren en zich niet te laten afleiden.
- Bevordert de openheid van mensen ten aanzien van hun omgeving (zieke mensen en mensen met een lage eigendunk zijn vaak sterk in zichzelf gekeerd).
- Stimuleert de communicatie tussen bewoners en verzorgers in een instelling (een dier is een welkome afwisseling en treedt mensen positief tegemoet).
- Zorgt voor aangenaam tijdverdrijf (even niet met de eigen zorgen bezig).

Zorgdierwerk kan dus zowel fysieke, sociale, emotionele als mentaal-cognitieve effecten hebben.

Goed voor mens...

Zorgdieren zijn bedoeld voor mensen met een verstandelijke functiebeperking, mensen met autisme, mensen met psychische moeilijkheden, mensen die ziek zijn, Alzheimer hebben, een ernstig lichamelijk trauma hebben ondergaan en ouderen die eenzaam en teruggetrokken zijn. De dieren kunnen een functie hebben in bejaardencentra, psychiatrische centra, ziekenhuizen, medische kindertehuizen, en thuis.

...en dier

Maar is dat wel zo goed voor de hond of de kat in kwestie? Ja!

Mits goed begeleid, levert dit werk geen onnodige stress op. Sterker: het dier ervaart het bezoek aan een cliënt vaak als een welkome afwisseling, een geestelijke en soms fysieke uitdaging. Dit voorkomt verveling bij het dier en probleemgedrag dat hiervan het gevolg kan zijn.

Gerealiseerde projecten

ZorgDier heeft de afgelopen jaren bij een aantal gerenommeerde zorgondernemingen in Nederland bezoekprogramma's met gekwalificeerde zorgdierteams opgestart (o.a. Orbis medisch en zorgconcern, Kalorama, Regina Pacis, 's Heerenloo, Zonnehuizen kind en jeugd). Dit jaar worden o.a. projecten gestart met De Zonnehuis Groep, De Stromen en Dichterbij.

De complementaire zorg die vrijwillige zorgdierteams bieden wordt niet gefinancierd met overheidsmiddelen. Fondsen en sponsors maken de lokale projecten mogelijk.

Belangstelling?

Heeft u belangstelling voor de projectmatige implementatie van veilige en verantwoorde toepassing van huisdieren in uw zorgprogramma? Wilt u kennismaken met ZorgDier? Wilt u ondersteuning bij de werving van vrijwilligers en fondsen om een zorgdierproject mogelijk te maken?

Wij nemen graag contact met u op. Mail uw gegevens naar secretariaat@zorgdier.nl of bel Jan van Summeren: 0652 635401.

Stichting ZorgDier Nederland, Postbus 18, 5175 ZG Loon op Zand. Website: www.zorgdier.nl

Een natte neus duwt de deur van het verzorgingshuis open. Iedereen zit aan tafel. Mevrouw Prins is er ook, maar zij praat met niemand. Ze kijkt naar buiten en vergeet haar koffie. Totdat Charlie bij haar gaat staan en z'n snuit onder haar hand duwt. Haar ogen beginnen te stralen en ze beweegt een beetje. Charlie's baasje vraagt of ze hem een kluijfe wil geven. Dat wil ze wel. Plotseling begint mevrouw Prins te lachen en ze roept: 'Charlie, zit!' Dit soort verrassingen beleven de teams van ZorgDier regelmatig in hun werk.